

tilfælde i 2. pkt. — at den »tidligere« løn, der normalt er grundlaget for beregningen af arbejdsløshedsydelse, ifølge forordningen er den løn, arbejdstageren har »modtaget« for sin seneste beskæftigelse, og at det kun er i særlige undtagelsestilfælde, at grundlaget for beregningen af ydelserne kan være den formodede og ikke den faktisk modtagne løn for den seneste beskæftigelse.

3. Artikel 68, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 skal på baggrund af EØF-traktatens artikel 51 og dennes formål

fortolkes således, at i tilfælde, hvor en grænsearbejder i den i artikel 1, litra b), i nævnte forordning forudsatte betydning er helt arbejdsløs, skal den kompetente institution i den medlemsstat, hvor arbejdstageren har bopæl, og hvis lovgivning bestemmer, at ydelserne beregnes på grundlag af størrelsen af den tidligere løn, beregne ydelserne ud fra den løn, arbejdstageren modtog under sin seneste beskæftigelse i den medlemsstat, hvor han havde beskæftigelse umiddelbart før han blev arbejdsløs.

I sag 67/79

angående en anmodning, som i medfør af EØF-traktatens artikel 177 af Bundessozialgericht er indgivet til Domstolen for i den sag, som verserer for nævnte ret mellem

WALDEMAR FELLINGER, Rehlingen,

og

BUNDEANSTALT FÜR ARBEIT (Forbundsanstalten for Arbejdsforhold), NÜRNBERG,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 68, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971,

afsiger

DOMSTOLEN (første afdeling)

sammensat af afdelingsformanden A. O'Keefe, dommerne G. Bosco og T. Koopmans,

generaladvokat: H. Mayras
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

I — De faktiske omstændigheder og skriftvekslingen

1. Den tyske statsborger, Waldemar Fellingner, der er gipsers erhverv, var beskæftiget i Forbundsrepublikken Tyskland indtil den 10. oktober 1974. Hans bruttoløn var i den sidste måned af hans beskæftigelse (1. til 30. 9. 1974) på 3 872 DM. Fra den 11. oktober 1974 til den 10. november 1974 var Fellingner arbejdsløs og oppebar fra Arbeitsamt Saarlouis (arbejdsformidlingskontoret) arbejdsløshedsdagpenge, der blev beregnet på grundlag af en enhedsløn på 815 DM.

Den 11. november 1974 tog Fellingner som grænsearbejder arbejde i Luxembourg. Efter igen at være blevet arbejdsløs oppebar han fra den tyske arbejdsformidling indtil den 12. januar 1975 arbejdsløshedsdagpenge, der blev beregnet på grundlag af den løn, han havde modtaget under sin seneste beskæftigelse i Forbundsrepublikken Tyskland.

Fra den 13. januar til den 2. august 1975 var Fellingner på ny beskæftiget i Luxembourg. Efter at være blevet arbejdsløs fra den 3. august 1975 modtog han fra arbejdsformidlingen i Saarlouis dagpenge beregnet på grundlag af den på hans bopælssted gældende enhedsløn på 395 DM. Han arbejdede derefter endnu en periode, fra den 20. august til den 20. november 1975, i Luxembourg, men blev atter arbejdsløs og modtog fra den 21. november 1975 dagpenge af samme størrelse.

Fellingner klagede over denne sidste afgørelse til Bundesanstalt für Arbeit i Nürn-

berg; han påberåbte sig navnlig bestemmelserne i artikel 68, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, hvori det hedder:

»Den kompetente institution i en medlemsstat, hvor lovgivningen bestemmer, at ydelserne beregnes på grundlag af størrelsen af den tidligere løn, skal som grundlag for beregningen kun benytte den løn, som den pågældende har modtaget under sin seneste beskæftigelse på denne stats område. Hvis den pågældendes seneste beskæftigelse på denne stats område ikke har været i mindst 4 uger, beregnes ydelserne dog på grundlag af den løn, der på den arbejdsløses bopæls- eller opholdssted sædvanligt ydes for en beskæftigelse, der svarer til eller kan sammenlignes med den, han senest har udøvet på en anden medlemsstats område.«

Efter sagsøgerens opfattelse må første punktum i denne bestemmelse finde anvendelse, idet den »seneste beskæftigelse«, der er afgørende for beregningen af ydelserne efter bestemmelsen, må være den beskæftigelse, han sidst har haft i Forbundsrepublikken Tyskland, og lønnen for denne beskæftigelse derfor må lægges til grund for beregningen af arbejdsløshedsdagpengene.

Bundesanstalt für Arbeit forkastede klagen under henvisning til, at ordene »seneste beskæftigelse« må forstås som den beskæftigelsesperiode i Forbundsrepublikken Tyskland, der ligger umiddelbart forud for arbejdsløsheden. Forud for sin arbejdsløshedsmelding den 21. november 1975 arbejdede Fellingner imidlertid ikke i Forbundsrepublikken Tyskland, men i Luxembourg, og det er

derfor artikel 68, stk. 1, 2. pkt., der finder anvendelse; de arbejdsløshedsydelse, der skulle betales efter den 21. november 1975, skulle derfor ikke beregnes på grundlag af den modtagne løn ved den seneste beskæftigelse i Forbundsrepublikken Tyskland, men af den løn, der på den arbejdsløses bopælssted, dvs. i Forbundsrepublikken Tyskland, sædvanligt blev ydet for en beskæftigelse, der svarede til eller kunne sammenlignes med beskæftigelsen i Luxembourg. Efter tysk lovgivning er den løn, der herefter må lægges til grund, den på den pågældendes bopælssted gældende overenskomstmæssige løn, nemlig 9,93 DM pr. time ved 40-timers arbejdsuge.

2. Fellingner indbragte afgørelsen for Sozialgericht für das Saarland, som imidlertid i sin dom af 17. februar 1977 ikke gav ham medhold. Han appellerede til Landessozialgericht, som ved dom af 26. oktober 1977 ændrede Sozialgericht's dom og pålagde Bundesanstalt für Arbeit med virkning fra den 21. november 1975 at beregne de omtvistede arbejdsløshedsdagpenge på grundlag af den seneste beskæftigelse, som den pågældende havde haft i Forbundsrepublikken Tyskland.

Sagen er sluttelig indbragt for Bundessozialgericht, der har fastslået:

— at den pågældende som grænsearbejder i det foreliggende tilfælde er omfattet af bestemmelserne i artikel 71 i forordning nr. 1408/71 og derfor har ret til arbejdsløshedsydelse i henhold til artiklens stk. 1, litra a), nr. ii);

— at ordlyden af artikel 68, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 vedrørende beregningen af arbejdsløshedsydelse

serne synes at støtte den opfattelse, at lønnen for den seneste beskæftigelse i bopælslandet er afgørende, ligegyldigt hvornår denne seneste beskæftigelse er udøvet. Denne opfattelse er særlig nærliggende i forbindelse med grænsearbejdere, der i medfør af forordningens artikel 71, stk. 1, litra a), nr. ii), modtager ydelser efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor de er bosat, selv om de ikke har haft deres seneste beskæftigelse dér;

— at en fortolkning alene ud fra ordlyden af artikel 68, stk. 1, 1. pkt., imidlertid giver anledning til tvivl. Da artikel 68 ikke angiver nogen grænse for tidsrummet mellem den seneste beskæftigelse i bopælslandet og tidspunktet for arbejdsløshedsindtræden, kan en sådan fortolkning indebære, at lønnen for den seneste beskæftigelse også er afgørende for beregningen af arbejdsløshedsdagpengene, selv om denne beskæftigelse ligger mange år tilbage. Fortolket på denne måde ville artikel 68, stk. 1, 1. pkt., kunne have en uheldig virkning i det tilfælde, hvor en arbejdsløs kun har udøvet sin første beskæftigelse — som begynder i sit erhverv — i bopælslandet og derefter har fortsat sin faglige karriere i et andet land; fortolkningen er også forbundet med betydelige ulemper i medlemsstater, hvis lovgivninger vedrørende arbejdsløshedsdagpenge ikke indeholder regler om pristalsregulering.

Under hensyn til disse betragtninger har Bundessozialgericht ved kendelse af 15. februar 1979 besluttet at udsætte sagen og i henhold til EØF-traktatens artikel 177 at forelægge følgende spørgsmål for Domstolen:

»1. Skal den kompetente institution på bopælsstedet ifølge artikel 68, stk. 1, 1. pkt., i Rådets forordning nr.

1408/71 af 14. juni 1971 i tilfælde af en grænsearbejders arbejdsløshed kun tage hensyn til lønnen for den »seneste beskæftigelse« på institutionens område, hvis denne beskæftigelse var den seneste, før den pågældende blev meldt ledig?

2. Såfremt spørgsmål 1 besvares benægtende: skal der også tages hensyn til lønnen for den »seneste beskæftigelse« i bopælsstaten, når denne beskæftigelse — som i det foreliggende tilfælde — er ophørt 14 måneder før den pågældende blev meldt ledig?
 3. Foreligger der også (eller fortsat) en beskæftigelse, som har været i mindre end 4 uger som nævnt i forordningens artikel 68, stk. 1, 2. pkt., når der overhovedet ikke på bopælsstatens område har været udøvet beskæftigelse eller i hvert fald ikke en beskæftigelse, der efter svarene på spørgsmål 1 eller 2 kan tages i betragtning?»
3. Forelæggelseskendelsen er registreret på Domstolens justitskontor den 25. april 1979.

I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statuten for EØF-Domstolen er der indgivet skriftlige indlæg af Bundesanstalt für Arbeit, repræsenteret af sin befuldmægtigede Montfort, og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, repræsenteret af sin juridiske konsulent Koch, som befuldmægtiget.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

Ved kendelse af 19. september 1979 har Domstolen i henhold til procesreglementets artikel 95 tillige besluttet at henvise sagen til første afdeling.

II — Skriftlige indlæg i henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statuten for EØF-Domstolen

Bundesanstalt für Arbeit har anført, at arbejdsløshedsydelsen ifølge artikel 68, stk. 1, 1. pkt., i forordning (EØF) nr. 1408/71 skal beregnes på grundlag af den seneste beskæftigelse i den stat, som tilkender ydelsen, når denne beskæftigelse er den absolut sidste beskæftigelse forud for erhvervelsen af retten, og når beskæftigelsen har været i mindst 4 uger. I alle andre tilfælde skal beregningen af ydelserne foretages efter reglerne i forordningens artikel 68, stk. 1, 2. pkt.

Rigtigheden af denne opfattelse bestyrkes af artikel 81 i forordning (EØF) nr. 574/72, hvorefter en arbejdstager, der ansøger om arbejdsløshedsydelse, skal fremlægge en attest med henblik på beregningen af ydelserne, hvis hans seneste beskæftigelse på den medlemsstats område, hvor den kompetente socialsikringsinstitution er beliggende, ikke har været af mindst 4 ugers varighed.

Fremlæggelsen af denne attest (der skal angive arten af den senest udøvede beskæftigelse i en anden medlemsstat og det faglige område, inden for hvilket beskæftigelsen har været udøvet) er nødvendig, fordi beregningen i det nævnte tilfælde skal ske på grundlag af artikel 68, stk. 1, 2. pkt., i forordning (EØF) nr. 1408/71, og fordi den kompetente institution med henblik herpå har brug for oplysningerne i attestens.

Den »seneste beskæftigelse« skal altså forstås som den absolut sidste beskæftigelse, som er udøvet i ydelseslandet, før anmodningen om ydelserne fremsættes, og som har været af mindst 4 ugers varighed.

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber har indledningsvis anført, at ho-

vedsagens parter og den nationale ret er af den opfattelse, at den »seneste beskæftigelse«, som ifølge artikel 68, stk. 1, 1. pkt., skal lægges til grund, er den seneste beskæftigelse i Forbundsrepublikken Tyskland. De spørgsmål, der er stillet Domstolen, går derfor alene ud på, om den »seneste beskæftigelse« er den, der ligger umiddelbart forud for arbejdsløsheden, eller om der også kan være tale om en beskæftigelse, der ligger længere tilbage i tiden.

Denne opfattelse er i overensstemmelse med bestemmelsens ordlyd. Den svarer i øvrigt også til et princip i forordning nr. 1408/71 om, at den kompetente institution i en stat ikke lægger den på en anden medlemsstats område modtagne løn som sådan til grund.

Det er dog tvivlsomt, om denne fortolkning er i overensstemmelse med bestemmelsens formål og med de berørte arbejdsløses berettigede interesser, når den anvendes på helt arbejdsløse grænsearbejdere. Den »seneste beskæftigelse« som omtalt i artikel 68, stk. 1, 1. pkt., er den seneste beskæftigelse i tidsmæssig henseende, og ikke blot den seneste beskæftigelse på den kompetente medlemsstats område. Reglen går principielt ud på, at den løn, der skal tages i betragtning, er den seneste løn, der faktisk er modtaget før arbejdsløsheden.

Grænsearbejdere udøver pr. definition deres seneste beskæftigelse før arbejdsløsheden uden for deres bopælsstats område. Det er derfor i dette tilfælde umuligt at anvende artikel 68, stk. 1, 1. pkt., alene efter bestemmelsens ordlyd. Man vil da alene kunne anvende bestemmelsens 2. pkt. (hvis man sidestiller den situation, at der overhovedet ikke er udøvet en beskæftigelse i bopælsstaten

med en beskæftigelse af mindre end 4 ugers varighed), hvilket vil indebære, at arbejdsløshedsydelse beregnes på grundlag af lønniveauet i den stat, hvor den arbejdsløse bor.

Når henses til, at grænsearbejdere snarere bevæger sig fra lavtlønsområder til højt lønsområder end i modsat retning, vil den nævnte løsning kunne have urimelige virkninger, som er i strid med fællesskabsbestemmelsernes formål. Der kan derfor være grund til at angribe problemet på en anden måde, nemlig ved at betragte artikel 68 i sammenhæng med de andre bestemmelser i forordning nr. 1408/71.

Efter den almindelige kompetenceregulering i forordningens artikel 13, stk. 2, litra a), er en arbejdstager, der er beskæftiget på en medlemsstats område, omfattet af denne stats lovgivning. Artikel 68 hviler altså på den tankegang, at den arbejdsløse umiddelbart før arbejdsløsheden indtræden udøvede en beskæftigelse på denne stats område. En undtagelse herfra gælder ifølge artikel 71, stk. 1, litra a), nr. ii), for grænsearbejdere, der er helt arbejdsløse, idet de modtager ydelser efter lovgivningen i bopælsmedlemsstaten, »som om de under deres seneste beskæftigelse havde været omfattet af denne lovgivning«. Denne bestemmelse skaber en fiktiv kompetence for bopælsmedlemsstaten for så vidt angår den seneste beskæftigelse umiddelbart før arbejdsløsheden. Denne beskæftigelse skal således betragtes som omfattet af lovgivningen i den medlemsstat, hvor den arbejdsløse har bopæl, hvilket gør det nærliggende også at betragte den løn, der er modtaget under denne beskæftigelse, som om den var modtaget inden for disse bestemmelser anvendelsesområdet. Det er således rimeligt ved den kompetente medlemsstats »område« som nævnt i artikel 68, stk. 1, 1. pkt., at forstå anvendelsesområdet for bestemmelserne i denne stats lovgivning. Dette

betyder i den foreliggende sag, at der alene skal tages hensyn til den løn, som sagsøgeren (i en periode på mere end 4 uger) umiddelbart forud for arbejdsløsheden har modtaget under sin seneste beskæftigelse i en luxembourgsk virksomhed.

Denne anden fortolkning er i overensstemmelse med princippet om, at der skal lægges vægt på den seneste løn, der faktisk er modtaget forud for arbejdsløsheden, og den har tillige den fordel, at det afgørende bliver lønniveauet i den medlemsstat, hvor den arbejdsløse har været beskæftiget. Til gengæld er den i strid med princippet om, at der ikke må tages hensyn til den i en anden medlemsstat modtagne løn som sådan.

Det kan ikke på grundlag af de gældende bestemmelser afgøres, hvilket af de to principper der skal anvendes.

På denne baggrund finder Kommissionen, at det første spørgsmål kan besvares på følgende måde:

»Ved den 'seneste beskæftigelse' i artikel 68, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, skal forstås den beskæftigelse, som den arbejdsløse senest har udøvet umiddelbart forud for arbejdsløsheden«,

og det er herefter ikke påkrævet at besvare det andet spørgsmål.

Der er to mulige svar på det tredje spørgsmål. Hvis det lægges til grund, at fællesskabslovgiveren har villet lægge størst vægt på princippet om, at der ikke tages hensyn til løn modtaget i udlandet, må spørgsmålet besvares således:

»For en helt arbejdsløs grænsearbejder som omtalt i artikel 71, stk. 1, litra a),

nr. ii), i forordning n. 1408/71 skal den kompetente institution på bopælsstedet ifølge forordningens artikel 68, stk. 1, 2. pkt., beregne ydelserne udelukkende på grundlag af den løn, der på den arbejdsløses bopæls- eller opholdssted sædvanligt ydes for en beskæftigelse, der svarer til eller kan sammenlignes med den, han senest har udøvet på en anden medlemsstats område«.

Hvis man derimod lægger størst vægt på princippet om den faktisk modtagne løn eller om ydelser tildelt på grundlag af lønniveauet i den stat, hvor den arbejdsløse har været beskæftiget, må svaret være således:

»For en helt arbejdsløs grænsearbejder som omhandlet i artikel 71, stk. 1, litra a), nr. ii), i forordning nr. 1408/71 skal den kompetente institution på bopælsstedet ifølge forordningens artikel 68, stk. 1, 1. pkt., ved beregningen af ydelserne udelukkende tage hensyn til lønnen for den arbejdsløses seneste beskæftigelse, som om den arbejdsløse havde været beskæftiget på den medlemsstats område, hvor han har bopæl«.

III — Mundtlige forhandlinger

I retsmødet den 29. november 1979 er der afgivet mundtlige indlæg af sagsøgeren i hovedsagen, repræsenteret af K. Leingärtner fra Deutscher Gewerkschaftsbund, af Bundesanstalt für Arbeit, repræsenteret af administrerende direktør M. Müller, og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, repræsenteret af juridisk konsulent N. Koch.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 24. januar 1980.

Præmisser

- 1 Ved kendelse af 15. februar 1979, indgået til Domstolen den 25. april 1979, har Bundessozialgericht i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt Domstolen en række præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 II, s. 366), særlig af bestemmelserne i forordningens artikel 68.
- 2 Spørgsmålene er rejst i en retssag mellem en arbejdstager med tysk statsborgerskab og med bopæl i Forbundsrepublikken Tyskland og Forbundsanstalten for Arbejdsforhold i Nürnberg (Bundesanstalt für Arbeit) angående beregningen af arbejdsløshedsydelse, som af arbejdsformidlingskontoret (Arbeitsamt) i Saarlouis skal udbetales arbejdstageren. Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at den pågældende arbejdstager har arbejdet i Forbundsrepublikken Tyskland indtil den 10. oktober 1974, fra hvilken dato han blev arbejdsløs og fra arbejdsformidlingskontoret i Saarlouis oppebar arbejdsløshedsdagpenge beregnet på grundlag af lønnen for hans seneste beskæftigelse i Forbundsrepublikken Tyskland. Efter at han dernæst som grænsearbejder havde arbejdet i storhertugdømmet Luxembourg og to gange var blevet arbejdsløs, fik han af nævnte arbejdsformidlingskontor tilkendt arbejdsløshedsydelse beregnet på grundlag af den løn, han ville have modtaget i Forbundsrepublikken Tyskland for en beskæftigelse svarende til den, han senest havde udøvet i Luxembourg. Den pågældende har anfægtet det tyske arbejdsformidlingskontors beregning af arbejdsløshedsydelse, idet han har gjort gældende, at de skal udbetales på grundlag af lønnen for hans seneste beskæftigelse i Forbundsrepublikken, mens arbejdsformidlingskontoret mener, at beregningen er i overensstemmelse med artikel 68, stk. 1, i forordning nr. 1408/71.
- 3 Med henblik på at afgøre denne tvist har Bundessozialgericht forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1. Skal den kompetente institution på bopælsstedet ifølge artikel 68, stk. 1, 1. pkt., i Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 i tilfælde af en grænsearbejders arbejdsløshed kun tage hensyn til lønnen for den

'seneste beskæftigelse' på institutionens område, hvis denne beskæftigelse var den seneste, før den pågældende blev meldt ledig?

2. Såfremt spørgsmål 1 besvares benægtende: skal der også tages hensyn til lønnen for den 'seneste beskæftigelse' i bopælsstaten, når denne beskæftigelse — som i det foreliggende tilfælde — er ophørt 14 måneder før den pågældende blev meldt ledig?

3. Foreligger der også (eller fortsat) en beskæftigelse, som har varet i mindre end 4 uger som nævnt i forordningens artikel 68, stk. 1, 2. pkt., når der overhovedet ikke på bopælsstatens område har været udøvet beskæftigelse eller i hvert fald ikke en beskæftigelse, der efter svarene på spørgsmål 1 eller 2 kan tages i betragtning?»

4. Under hensyn til sammenhængen mellem disse spørgsmål vil de være at behandle under ét.

5. Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at spørgsmålene vedrører en grænsearbejder, det vil sige en arbejdstager, som i henhold til definitionen i artikel 1, litra b), i forordning nr. 1408/71 »er beskæftiget på en medlemsstats område, men er bosat på en anden medlemsstats område«, og for hvem den for udbetaling af arbejdsløshedsydelse kompetente institution ifølge forordningens artikel 71, litra a), nr. ii), er institutionen i den stat, på hvis område arbejdstageren er bosat. Det er under hensyn til de særlige omstændigheder ved en sådan arbejdstagers situation, at der i det foreliggende tilfælde må foretages en fortolkning af bestemmelserne i forordningens artikel 68, stk. 1, der er affattet således:

»1. Den kompetente institution i en medlemsstat, hvor lovgivningen bestemmer, at ydelserne beregnes på grundlag af størrelsen af den tidligere løn, skal som grundlag for beregningen kun benytte den løn, som den pågældende har modtaget under sin seneste beskæftigelse på denne stats område. Hvis den pågældendes seneste beskæftigelse på denne stats område ikke har varet i mindst 4 uger, beregnes ydelserne dog på grundlag af den løn, der på den arbejdsløses bopæls- eller opholdssted sædvanligt ydes for en beskæftigelse, der svarer til eller kan sammenlignes med den, han senest har udøvet på en anden medlemsstats område.«

- 6 Disse bestemmelser, der findes blandt de »fælles bestemmelser« i forordningens afsnit III, kapitel 6 om »arbejdsløshed«, er af generel rækkevidde og tager ikke sigte på særlige situationer, der er karakteristiske for visse grupper af arbejdstagere. De vedrører klart den sædvanlige situation, hvor arbejdstageren på normal vis er beskæftiget på den kompetente stats område, på hvilket han har bopæl eller opholder sig, og den særlige regel i andet punktum gælder kun for det undtagelsestilfælde, hvor arbejdstageren ikke har udøvet sin seneste beskæftigelse på denne stats område »i mindst 4 uger«. Efter deres ordlyd giver disse bestemmelser således ikke mulighed for at fastlægge, hvilket kriterium der skal anvendes ved beregningen af arbejdsløshedsydelse til en grænsearbejder: da en grænsearbejder har bopæl i en anden stat end beskæftigelsesstaten, kan han under ingen omstændigheder, netop fordi han er grænsearbejder, udøve sin beskæftigelse i den stat, som skal udbetale arbejdsløshedsydelse. En anvendelse af disse bestemmelser på en sådan arbejdstager ville indebære, at han, der pr. definition befinder sig i den situation, der er nævnt i artikel 68, stk. 1, 2. pkt., som regel ville blive omfattet af den ordning, som ifølge bestemmelsen gælder for undtagelsestilfælde, og at han aldrig ville kunne få udbetalt arbejdsløshedsydelse beregnet på grundlag af den løn, som han faktisk har modtaget for sin seneste beskæftigelse. En sådan behandling i forbindelse med arbejdsløshedsydelse ville stille grænsearbejderen mindre fordelagtigt end arbejdstagere i almindelighed, for hvilke den stat, hvor de er beskæftiget, og hvor de har bopæl eller opholder sig, normalt er den kompetente stat, og ville i øvrigt stride mod hensynet til arbejdskraftens frie bevægelighed. Da grænsearbejdere ofte bevæger sig fra lande med lave lønninger til lande med højere lønninger, ville det forhold, at arbejdsløshedsydelse til grænsearbejdere kunne beregnes på grundlag af disses seneste løn, nemlig kunne hæmme disse bevægelser og dermed også arbejdskraftens bevægelighed inden for Fællesskabet.
- 7 Herefter må de regler, der gælder for grænsearbejdere, når den kompetente stats lovgivning bestemmer, at arbejdsløshedsydelse skal beregnes på grundlag af den »tidligere løn«, undledes af artikel 68, stk. 1; i forordning nr. 1408/71 på baggrund af det almindelige princip, som denne bestemmelse og forordningen i sin helhed hviler på. I denne forbindelse må det i første række nævnes, at forordning nr. 1408/71, som det navnlig fremgår af den

niende betragtning i præamblen, »for at skabe bedre betingelser for arbejdskraftens bevægelighed« blandt andet skal sikre arbejdstagere, der har mistet deres beskæftigelse, »understøttelse efter den medlemsstats lovgivning, som de pågældende senest har været omfattet af«. Et sådant formål indebærer klart, at arbejdsløshedsydelse ifølge forordning nr. 1408/71 skal opfattes på en sådan måde, at arbejdstagernes, herunder grænsearbejdernes, bevægelighed ikke hindres, og med henblik herpå har til formål at sikre de pågældende ydelser, der i videst muligt omfang fastsættes under hensyn til de beskæftigelsesvilkår, og navnlig den løn, som de havde efter lovgivningen i den stat, hvor de senest var beskæftigede. Det fremgår endvidere af artikel 68, stk. 1, 1. pkt., hvis der ses bort fra det særlige tilfælde i 2. pkt., at den »tidligere« løn, der normalt er grundlaget for beregningen af arbejdsløshedsydelserne, ifølge forordningen er den løn, arbejdstageren har »modtaget« for sin seneste beskæftigelse, og at det kun er i særlige undtagelsestilfælde, at grundlaget for beregningen af ydelserne kan være den formodede og ikke den faktisk modtagne løn for den seneste beskæftigelse.

8 Under hensyn til alle disse forhold findes artikel 68, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 at bero på det generelle princip, at den tidligere løn, der tjener som grundlag for beregningen af arbejdsløshedsydelserne, normalt er den løn, som arbejdstageren faktisk har modtaget for den seneste beskæftigelse umiddelbart forud for arbejdsløsheden. Dette princip tilgodeser ikke alene hensynet til arbejdskraftens frie bevægelighed som omhandlet i traktatens artikel 51, men også det hensyn, der ligger til grund for forordning nr. 1408/71, nemlig at sikre arbejdstagerne arbejdsløshedsydelser, der står i rimeligt forhold til deres lønvilkår på tidspunktet for arbejdsløshedens indtræden.

9 Af disse grunde vil de forelagte spørgsmål være at besvare således, at artikel 68, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 på baggrund af traktatens artikel 51 og dennes formål skal fortolkes således, at i tilfælde, hvor en grænsearbejder i den i artikel 1, litra b), i nævnte forordning forudsatte betydning er helt arbejdsløs, skal den kompetente institution i den medlemsstat, hvor arbejdstageren har bopæl, og hvis lovgivning bestemmer, at ydelserne beregnes på grundlag af størrelsen af den tidligere løn, beregne ydelserne ud fra den løn,

arbejdstageren modtog under sin seneste beskæftigelse i den medlemsstat, hvor han havde beskæftigelse, umiddelbart før han blev arbejdsløs.

Vedrørende sagens omkostninger

De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har indgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (første afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt den af Bundessozialgericht ved kendelse af 15. februar 1979, for ret:

Artikel 68, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 skal på baggrund af traktatens artikel 51 og dennes formål fortolkes således, at i tilfælde, hvor en grænsearbejder i den i artikel 1, litra b), i nævnte forordning forudsatte betydning er helt arbejdsløs, skal den kompetente institution i den medlemsstat, hvor arbejdstageren har bopæl, og hvis lovgivning bestemmer, at ydelserne beregnes på grundlag af størrelsen af den tidligere løn, beregne ydelserne ud fra den løn, arbejdstageren modtog under sin seneste beskæftigelse i den medlemsstat, hvor han havde beskæftigelse umiddelbart før han blev arbejdsløs.

O'Keeffe

Bosco

Koopmans

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 28. februar 1980.

A. Van Houtte

Justitssekretær

A. O'Keeffe

Formand for første afdeling